

Документ за разглеждане в заседание

B9-0169/2024 }
B9-0170/2024 }
B9-0171/2024 }
B9-0176/2024 }
B9-0178/2024 }
B9-0180/2024 } RC1

13.3.2024

ОБЩО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ

внесено съгласно член 132, параграфи 2 и 4 от Правилника за дейността

вместо следните предложения за резолюция:

B9-0169/2024 (S&D)
B9-0170/2024 (ECR)
B9-0171/2024 (The Left)
B9-0176/2024 (Verts/ALE)
B9-0178/2024 (Renew)
B9-0180/2024 (PPE)

относно връщането на румънско национално съкровище, незаконно
присвоено от Русия
(2024/2605(RSP))

**Михаел Галер, Еуджен Томак, Траян Бъсеску, Зигфрид Мурешан,
Йоан-Рареш Богдан, Василе Блага, Даниел Буда, Кристиан Силвиу
Бушой, Георге Фалка, Мирча-Георге Хава, Мариан-Жан Маринеску,
Дан-Щефан Мотряну, Георге-Влад Нистор, Лорант Винце, Юлиу**

RC\1298929BG.docx

PE760.481v01-00 }
PE760.482v01-00 }
PE760.483v01-00 }
PE760.487v01-00 }
PE760.489v01-00 }
PE760.491v01-00 } RC1

Винклер, Раса Юкнявичиене, Андрюс Кубилиус

от името на групата PPE

Рована Плумб, Дан Ника, Виктор Негреску, Михай Тудосе, Клаудиу Манда, Адриан-Драгош Беня, Кармен Аврам, Мария Грапини, Корина Крецу

от името на групата S&D

Влад-Мариус Ботош, Петрас Аушревичюс, Фабио Масимо Касталдо, Дита Харанзова, Влад Дан Георге, Бернар Гета, Илхан Кючюк, Урмас Пает, Драгош Пъслару, Хилде Вотманс

от името на групата Renew

Николае Шефънуца

от името на групата Verts/ALE

Кристиан Терхеш

от името на групата ECR

Мартина Михелс

от името на групата The Left

Резолюция на Европейския парламент относно връщането на румънско национално съкровище, незаконно присвоено от Русия (2024/2605(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид предходните си резолюции относно Русия,
- като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), и по-специално членове 6, 36 и 167 от него,
- като взе предвид Договора за Европейския съюз (ДЕС), и по-специално неговия преамбюл, както и член 3, параграф 3 от него,
- като взе предвид Хагската конвенция от 1954 г. за защита на културните ценности в случай на въоръжен конфликт,
- като взе предвид Становище 193 (1996) на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа от 25 януари 1996 г., озаглавено „Искането на Русия за членство в Съвета на Европа“, и резолюция 1896 (2012) на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа, озаглавена „Изпълнение на поетите задължения и ангажименти от страна на Руската федерация“,
- като взе предвид руско-румънския договор за приятелски отношения и сътрудничество от 4 юли 2003 г. и придружаващото го съвместно изявление на министрите на външните работи на Румъния и Русия, с което беше създадена румънско-руската съвместна комисия за проучване на въпроси, произтичащи от историята на двустранните отношения, включително въпроса за румънското съкровище,
- като взе предвид Конвенцията относно мерките за забрана и предотвратяване на незаконен внос, износ и прехвърляне на правото на собственост на културни ценности, приета от Генералната конференция на ЮНЕСКО на нейната 16-а сесия от 14 ноември 1970 г.,
- като взе предвид Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване на световното културно и природно наследство от 16 ноември 1972 г.,
- като взе предвид Директива 2014/60/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за връщане на паметници на културата, които са незаконно изнесени от територията на държава членка, и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012¹,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 13 декември 2022 г. относно плана за действие на ЕС за борба с трафика на културни ценности

---

¹ ОВ L 159, 28.5.2014 г., стр. 1.
RC\1298929BG.docx

(COM(2022)0800),

- като взе предвид Рамковата конвенция на Съвета на Европа от 27 октомври 2005 г. за стойностите на културното наследство за обществото (CETS № 199),
  - като взе предвид Конвенцията на Съвета на Европа от 19 май 2017 г. за посегателствата, свързани с обекти на културата (CETS № 221),
  - като взе предвид общите принципи на международното право, признати от държавите, например принципа на суверенитет и ненамеса, принципа на добросъвестност и принципа на мирно уреждане на спорове,
  - като взе предвид член 132, параграфи 2 и 4 от своя Правилник за дейността,
- А. като има предвид, че златният резерв на една държава служи като ключов финансов актив, който обезпечава стабилността на нейната валута и укрепва доверието в икономическата мощ на нацията;
- Б. като има предвид, че златният резерв на дадена държава играе уникална и дългосрочна роля по отношение на финансите и икономиката и представлява ключов елемент от валутните резерви на държавите; като има предвид, че по време на финансови кризи златните резерви на централните банки функционират като защитен актив в периоди на сътресения на пазара;
- В. като има предвид, че в преамбюла на ДЕС се посочва, че подписалите го страни са „вдъхновени от културното, религиозното и хуманистичното наследство на Европа“ и „желаят да задълбочат солидарността между своите народи при зачитане на тяхната история, култура и традиции“, а в член 6 от ДФЕС културата е посочена като област на политиката в рамките на категориите и областите на компетентност на Съюза, като ЕС може да провежда различни действия за „подкрепа, координиране или допълване на действията на държавите членки“; като има предвид, че съгласно член 36 от ДФЕС държавите членки имат правомощието да определят своите национални съкровища в рамките на своята юрисдикция и да прилагат необходимите мерки за тяхното опазване;
- Г. като има предвид, че терминът „румънско национално съкровище“ включва 91,5 тона чисто злато, принадлежащо към златния резерв на Националната банка на Румъния, кралски колекции от скъпоценности и редки монети с нумизматична и културна стойност, която се различава от стойността на златото само по себе си, както и културни, религиозни и архивни ценности, принадлежащи към националното наследство на страната;
- Д. като има предвид, че съществуват законодателни основания за връщането на културни ценности и национални богатства, които са били изнесени незаконно от територията на държава от ЕС чрез нарушение на действащото законодателство или нарушение на условията, при които е било предоставено временно разрешение за тяхното изнасяне; като има предвид, че Румъния има напълно

валидна правно претенция по отношение на своето национално съкровище, евакуирано в Москва през 1916 г. и 1917 г.;

- Е. като има предвид, че съкровището е било съхранявано в Русия при гаранция, че то ще бъде върнато изцяло в съответствие с подписаните документи, които имат стойността на международни договори;
- Ж. като има предвид, че незаконното присвояване на националното съкровище на Румъния от Русия представлява нарушение на международното право и обичаи, тъй като прехвърлянето на златния резерв, заедно със значителната колекция от културни, религиозни и архивни предмети, за съхранение при извънредни обстоятелства, е обхванато от надлежно документирано и правно валидно официално споразумение с правни гаранции за връщане, чиито договорени задължения са били пренебрегнати;
- З. като има предвид, че след съвместното изявление на министрите на външните работи на Румъния и Русия от 4 юли 2003 г. двете страни създадоха румънско-руска съвместна комисия за проучване на въпроси, произтичащи от историята на двустранните отношения, включително въпроса за румънското съкровище, депозирано в Москва по време на Първата световна война; като има предвид, че за период от 15 години комисията е провела само пет заседания, като последното от тях е било през 2019 г.; като има предвид, че в протоколите, приети в края на тези заседания, руската страна е признала претенцията на Румъния срещу Руската федерация и се е съгласила, че документите, представени от румънската страна, са автентични и имат статут на международен договор, удостоверяващ депозирането от Румъния на нейното съкровище, включително съкровището на нейната националната банка, в Русия;
- И. като има предвид, че Руската федерация е законният правопреемник на Съветския съюз, който продължава правосубектността на царска Русия, и следователно е задължена да върне тези активи, принадлежащи на Румъния;
- Й. като има предвид, че реституцията на присвоеното румънско национално съкровище е от голямо значение за институционалната и националната памет на страната; като има предвид, че връщането на културното наследство, незаконно конфискувано от неговата държава на произход, е от решаващо значение за опазването на универсалната стойност на културното наследство;
- К. като има предвид, че за да бъде върнато румънското национално съкровище, е необходимо да се приложи специално адаптиран европейски подход;
1. изразява съжаление, че Русия не е върнала изцяло румънското национално съкровище на Румъния в съответствие със задължението, изрично посочено в официалните двустранни споразумения между двете държави и както се очаква съгласно международното право и норми;
2. настоятелно призовава правителството на Руската федерация да върне изцяло на

Румъния останалата част от националното съкровище на Румъния, изпратено за съхранение в Русия през 1916 г. и 1917 г.;

3. припомня, че незаконното присвояване на националното съкровище на Румъния от страна на Русия е уникален международен случай, при който паричният златен резерв на една държава, заедно с културни, религиозни и архивни предмети, представляващи част от националното наследство на тази държава, са били поверени за съхранение на друга държава по силата на споразумение, установено в правно валидни документи, в които се дават правни гаранции за връщане, но задълженията в крайна сметка не са били спазени, в нарушение на международното право и обичаи;
4. признава, че националното съкровище, депозирано за съхранение в Русия през 1916 г. и 1917 г., по време на трудните времена на Първата световна война, с гаранцията на правителството на имперска Русия по отношение на безопасността на транспорта, сигурността на депозирането и сигурността на връщането в Румъния, е безпрецедентен международен случай на незаконно присвояване на златен резерв и предмети на културното наследство и повод за постоянна загриженост от страна на румънското общество;
5. отбелязва, че Първата световна война е принудила тогавашното румънско правителство да повери националното съкровище на Румъния на съюзническа държава за защита срещу унищожаване; припомня, че по време на трудните военни времена десетки железопътни вагони са превозили по-голямата част от националното съкровище на Румъния до царска Русия с цел съхранението му до настъпването на мир, като то е било придружено от подробен инвентарен опис, документиращ златния резерв на националната банка на Румъния, а Русия е представила гаранция за неговото опазване и връщане, както свидетелстват други държави по това време; подчертава, че националното съкровище, законно предадено за съхранение на Русия, се е състояло от 91,5 тона чисто злато от резерва на националната банка на Румъния, кралски колекции от скъпоценности и редки монети, както и безценни културни и исторически активи като държавни архиви, документи, ценни исторически ръкописи, картини от културното наследство, редки книги и колекции на много публични и частни институции, обхващащи над пет века от румънската история;
6. подчертава, че въпреки неколкочатните опити за дипломатически преговори след Първата световна война румънското национално съкровище никога не е било изцяло върнато от Русия, както е било правно определено в официалното двустранно споразумение между двете държави;
7. отбелязва, че някои от културните, религиозните и архивните ценности, принадлежащи към незаконно присвоеното от Русия национално съкровище, са били върнати на Румъния през 1935 г. и през 1956 г.; подчертава обаче, че към днешна дата никаква част от общото количество от 91,5 тона чисто злато, представляващи част от резерва на националната банка на Румъния, не е върната, въпреки протоколите, подписани при прехвърлянето на съкровището в Русия;

8. изразява загриженост, че въпреки създадената румънско-руска съвместна комисия от експерти с мандат за осъществяване на дискусии по този въпрос, усилията за връщане на румънското национално съкровище, включително на незаконно иззетия златен резерв на националната банка на Румъния, чрез двустранни дипломатически канали между Румъния и Русия срещнаха отказа на Русия да върне това, което предходните режими незаконно са задържали в нарушение на подписаните протоколи за реституция;
9. подчертава, че трябва да се обърне специално внимание на опазването на националните съкровища на държавите членки, както е предвидено в Договорите на ЕС;
10. приветства значителните усилия на ЕС за защита на националното, културното и историческото наследство чрез прилагане на законодателството и на механизми за сътрудничество, уреждащи връщането на паметници на културата и културното наследство, незаконно изнесени от териториите на държавите от ЕС, и усилията му за борба с трафика на културни ценности;
11. отчита, че Директива 2014/60/ЕС е основният стълб на ангажимента на ЕС за опазване на националните съкровища и паметници на културата и че планът за действие на ЕС за борба с трафика на културни ценности потвърди по-широкия ангажимент на ЕС за опазване на културното наследство; подчертава, че незаконно изнесените паметници на културата трябва да бъдат върнати, независимо дали са били преместени в рамките на Съюза или изнесени в държава извън ЕС; отбелязва, че макар съгласно съответните разпоредби на ДФЕС действащото законодателство на ЕС да обхваща връщането на културни ценности и национални съкровища, незаконно изнесени преди 1 януари 1993 г. от една държава членка в друга, репатрирането на румънското национално съкровище продължава да бъде специален случай, за който е необходимо да се намери специфично решение; изтъква, че изключителният характер на незаконното присвояване на румънското национално съкровище подчертава уникалните особености, които налагат да се приложи специално приспособен европейски подход за улесняване на връщането му, като по този начин бъде разширен обхватът на подхода на ЕС към реституцията на културни ценности, незаконно изнесени от териториите на държавите от ЕС;
12. подчертава, че връщането на културните ценности и националното съкровище на държава – членка на ЕС, които незаконно са били присвоени от държава извън ЕС, изисква да се проведе съдържателен дипломатически диалог както на двустранна основа, така и в рамките на международните форуми;
13. призовава Комисията да разшири обхвата на политиките на ЕС, уреждащи защитата на културните ценности, като включи възстановяването на националните съкровища, преместени по време на война по силата на двустранни споразумения между държавите;

14. призовава Комисията и Европейската служба за външна дейност да включат

RC\1298929BG.docx

7/8

PE760.481v01-00 }

PE760.482v01-00 }

PE760.483v01-00 }

PE760.487v01-00 }

PE760.489v01-00 }

PE760.491v01-00 } RC1

връщането на румънското национално съкровище в програмата на двустранните дипломатически отношения между ЕС и Русия, след като регионалният контекст позволи да бъде възобновен политическият диалог между страните;

15. призовава Комисията да създаде конкретни полезни взаимодействия с румънската държава, националната банка на Румъния и други относими институции с цел мобилизиране на координирани усилия и използване на всички дипломатически средства за посредничество, насърчаване на комуникацията – където е подходящо – с руските партньори и търсене на решения, за да се гарантира, че липсващото национално съкровище ще бъде незабавно върнато там, където принадлежи;
16. призовава Комисията да проучи възможността да действа като партньор на румънските представители, участващи в румънско-руската съвместна комисия, на която е възложен мандат за обсъждане на връщането на румънското национално съкровище;
17. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията, Европейската служба за външна дейност, правителствата и парламентите на държавите членки, Съвета на Европа и неговата Парламентарна асамблея, Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа и държавните институции на Руската федерация.